

L'ESPRESSO

SETMANARI CATALÀ

FESTIU IL·LUSTRAT Y LITERARI

10 CENTIMS lo número per tot arreu.

Suscripció en Espanya 6 rals trimestre. Administració: S^m Pau, 56, litografia.



D.ª LOLA HALIDAY



Actriu de fibra, que val,
y així ho afirma la fama
qu' es de las que toca 'l drama
ab aplauso general.

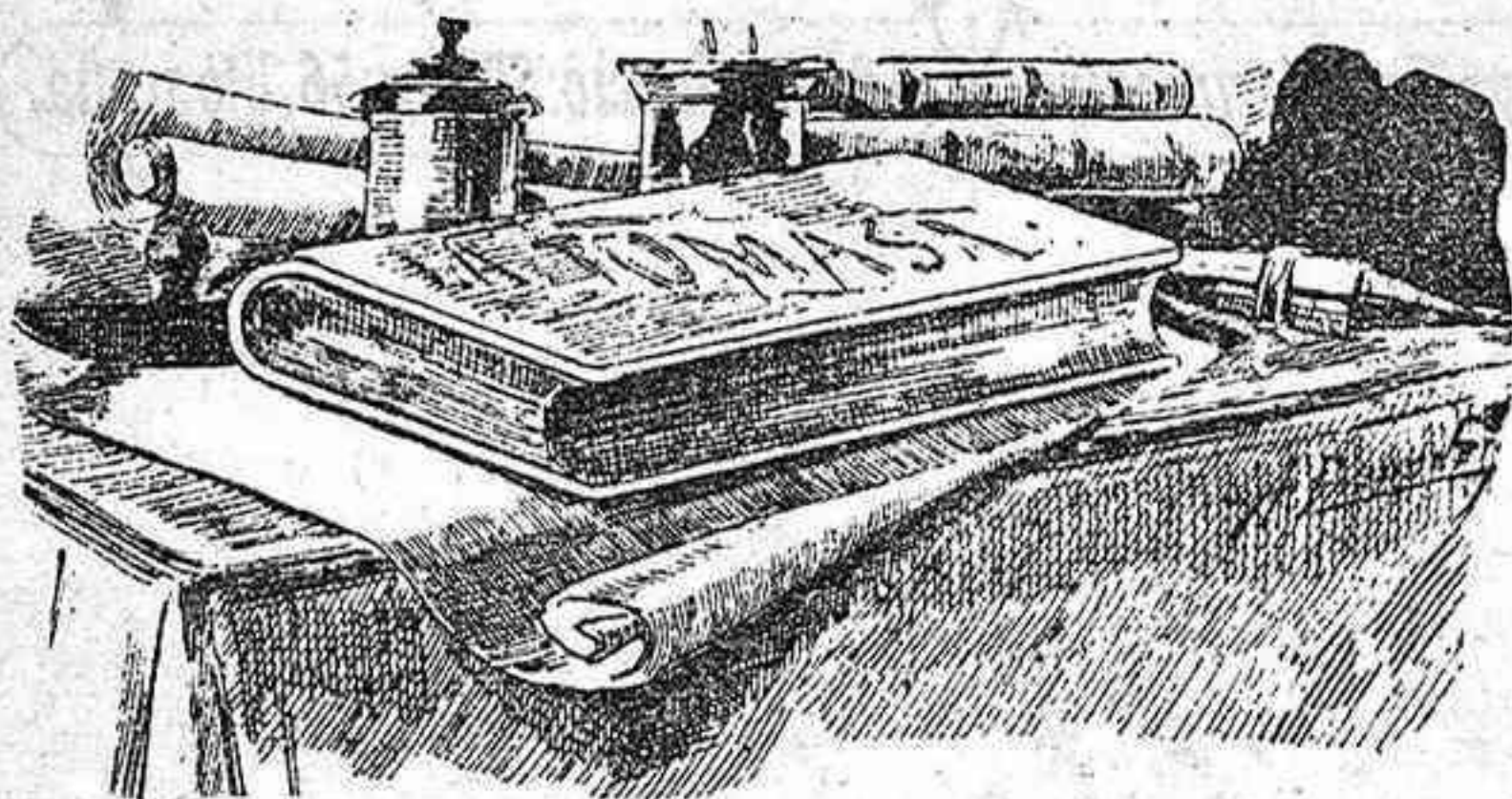
Es de caràcter enter
que 's creix al petjar la Escena,
y sa carrera está plena
de coronas de llorer.

S U M A R I

TEXT: Un cigarro d' estanch, per Ramon Roman.—Lo Trovador, poesia per Alfons Adam.—Un vell avi lliberal, poesia per Jaume Roig y Cordoní.—Viatje filosófic, conclusió de «Las aventuras d' un cotxero», per Joseph M.^a Codolesa.—Una sorpresa, per Ricardo Rum Rum.—Teatros, per Un Comich retirat.—Campanadas.—E'emérides.—Secció Regiliosa.—Telégramas.—Perduas.—Ventas.—Anuncis.—Secció de Trencacloscas.

GRABATS: D.^a Lola Haliday, retrato per A. F.—Nostra gent, per K. Mins.—De tornada, per Cilla.—D. Joseph M.^a Marqués, retrato per .—Teatro Olotense, per Efegs.—Armas, per Cilla.

FOLLETI: La mort del Cirerer, per A. Ferrer y Codina.—Intima, per B. Torrents y Bolart.—A una aucella, per J. Prats Nayach.—L' amistar, per Frederich Olivé.—Ahir y avuy, per B. Torrents, ab ilustració de F. Gomez S.



Un cigarro d' estanch

QUANT una fusta 's corca molt aviat, diu la gent, que la causa d' aixó es haberse serrat l' arbre en tal ó qual estat de la lluna. Quant lo cabell no creix ab la promptitut que 's desitja, donan la culpa també, á no haberse 'l tallat en lluna creixent. Aixís mateix, quant un dia surten las cosas malament, se diu qu' es un dia de mala lluna, encare que *la reina de la nit*, que per mal nom li diuhen los poetas, apareixi aquell dia ab tota la esplendidés de que es capassa.

Pero com que per totas aquestas cosas, la única rahó que 's dóna es la de que "la gent ho diu", jo no tinch per article de fé lo dir de la gent, y per aixó sempre que sento semblants aseveracions, per una orella m' entran y 'm surten per l' altra.

Aixó no vol dir que jo no respecti la costum llegendística, res d' aixó. Si á un dia en que surten malament las cosas se li diu *dia de mala lluna*, abaixo 'l cap á la consuetut y aixís mateix l' anomeno. Per cert, que sempre qu' esplico lo que 'ls contaré, dich jo que 'm va passar perquè estava de mala lluna, essent aixís que 'ls aconteixements varen tenir lloch de dia y fora més lógich que 'n dongués la culpa al Sol. Pero ja que jo no tinch de ésser responsable de que ho pagui 'l just pel pecador, tiro avant en la narració meva, ab la conciencia mes tranquila que la de Pilats després de haberse rentat las mans.

Sobre las nou del dematí serían quant surtía de casa. Tombo 'l carrer y 'm fico al estanch ab l' objecte de comprar puros de mitj ral. L' home s' acostuma á tot, fins á lo que 'l perjudica, y en proba d' aixó, que jo m' he acostumat á fumar cigarros de estanch y no son pocas las personas que 's trovan en igual cas.

Agafó 'l caixó de cigarros de mitj ral y 'm poso á triar. Cada cop que trio cigarros en l' estanch, me faig

la reflexió de que perdo 'l temps inútilment; perquè si son de color clar, resultan fluixos com palla; si son obscurs, resultan forts com aygua-rás; si tous, no creman bé y si forts, no creman bé ni malament.

De manera, que lo millor, fora, agafar los cigarros tal com venen y si t' encerto t' endevino. Pero no obstant de reflexionar aixís, trio y remeno, y aquest prech y aquell deixo, ben convensut de que aquest no es pitjor ni millor que aquell altre.

Ab tot, aquest dia, que ja dich que debía ser de mala lluna, 'ls cigarros feyan mes mala cara que un llum sense oli, y de aquí que no 'n comprès mes que un parell. Dono mitja pesseta, l' estanquer me torna un rallet y al carrer falta gent.

Me trech la capsa de mistos ab lo propòsit de encèdrer un dels dos cigarros. Prompte me vaig convèncer que, en honor de la vritat, era una escepció; es dir, era mes dolent que 'ls altres. Ja m' havia fet gastar trenta ó quaranta mistos y ja casi estava decidit á tornármel á ficar á la butxaca y guardarlo com á mostra d' un cos incombustible, pero no sé per quin sant del cel, ó dimoni del infern, me va agafar la manía de surtir ab la meva. L' estrenyía ab los dits, l' espuntava més y més, lo refregava per la paret, lo xupava ab tota forsa, pero ¡cá! lo cigarro era de bon génit y no 's volía cremar per tots los impropèris del món.

Ultimament, entro en una escaleta; encench un misto y ab una xupada de gegant logro que la llamarada 's fiqui dintre d' aquell trasto. ¡Victoria!—vaig esclamar entre mí,—al últim has lograt lo que volías.

Encara no havia acabat de dir aixó que 'm torno á ficar lo cigarro á la boca y estava apagat.

Jo so molt tussut. Vaig ficarme al cap de fumar aquell cigarro, comprenent per aixó que era empenyarme en fer entrar un clau per la cavota.

Passa un mistayre, li compro una capsa, porque ja s' havia vuydat la que duya, y... tornemhi que no ha estat res. Altra vegada lo cigarro entre dents, la capsa en la má esquerra y 'l misto en la dreta, y sense ficarme en cap entrada, tot caminant, vingui calá foch. Distret, mirant no més l' efecte de la llamarada en la punta del cigarro, pego un cop de cap en la barra de la vela d' una tenda y 'm quedo completament desarmat, escampant 'ls mistos per l' acera y 'l puro rodolant entre mitj d' ells. Ab tot y aixó no 'm vaig donar per vensut. Ab més poch temps del que estich per referirho, me paso la má pe 'l front per aconsolarlo del nyanyó, m' ajupo, prech la capsa ab los pochos mistos qu' havían quedat, agafó 'l cigarro y murmurant entre dents jó tú ó jo! me 'l torno á ficar á la boca. Ficármeli y escupirlo al mitj del carrer vá ser tot hú. ¡Me lo havia ficat á la boca per la cendra.

Escupint y fent ganyotas, entro á ne 'l primer café que trobo y demano al mosso una horxata. Me la dona, la bech, me trech lo ral que m' havia tornat l' estanquer y 'l dono al mosso.

—¡Es columnari!—'m diu aquest.

—¡Com, columnari!

—Vull dir que 's fals.

No 'm faltava mes que aixó.

—Ja veurás, donchs,—vaig dir al mosso, acabantme de cremar,—aquí tens mitja pesseta y cobrat l' horxata y després, vaig afegir trayentme de la butxaca 'l company del héroe incombustible, aquí tens aquet cigarro, demá ja 'm sabrás dir si te l' has fumat, ó si ell se t' ha fumat á tú.

RAMON ROMAN.

LO TROVADOR

NOCTURN

I

Es de nit: la blanca lluna
ab raigs de llum argentada,
il-lumina la natura
projectant ombres fantàstiques.
Destacantse magestuós
sobre 'l cel de llum diáfana,
s' ovira llunyá, 'l Castell
feudal, del Comte Peralta
llepant de son mur negrós
los peus, riuhet d' aygua mansa,
que mormola ab suáu oreig
en llit d' arena gronxantse.

Tot respira pau; no s' ou
cap remor; tant sols dels arbres
lo dolís suspír de las fullas
se percibeix, al besarlas
lo ventíjol de la nit
ab sa frescó pura y plácida.

Dintre lo negrós Castell
també tot respira calma,
turbant sols eixa quietut
lo cruixir de llurs petxadas,
que acompassadas retronan,
del guerrer qu' al mur don' guardia.

II

Pel fons d' un torsat camí
tapissat d' herbas y matas,
montant un poltre arabesch
de quí 'l pas va refrenantne,

un caballer embossat,
envers lo Castell cabalca.

Sens dubte per no esser vist,
ans d' arribar de 'n Peralta
al fort, baixa del caball
y 'l ferma al gros tronch d' un arbre.

Amparat per la foscó
per un canyamel lliscantne,
n' arriba sens fer remor
del castell á unas vint passas.

Llensa un planyivol sospir
sortit del fons de son ánima;
fixa 'ls ulls á un finestral
que il-lumina 'l nocturn astre;
se tira enrera l' embós,
y ab nervosa ma esgarrapa
las cordas d' un guitarró
que penjat porta á l' espatlla;
y emprés d' un preludi amarch
ab veu conmoguda canta:

«Tú, del meu cor Senyora,
bella Peralta;
Estel d' amor que guías
las mías plantas;
Rosa d' Abril flayrosa
que 'l cor embaumas;
La d' ulls brillants y negres
que 'l sol apagan,
¡Per qué 'l que per tú está foll
y á tos peus canta,

que per tú fins daría
lo cos y l' ánima,
no dons, encar que feble,
grata esperansa?»

Son cant para 'l trovador
y un sospir llensant al ayre,
batentli lo cor, n' espera
resposta á sa serenata.

Al finestral del Castell
d' hont ell los ulls no n' aparta,
als pàlits raigs de la lluna
hi veu una sombra blanca....

Trémol, foll per la emoció
que la veu li glassa, exclama:
—¡Oh, bella Senyora mía!
¡Oh, candorosa Peralta!
¡Gracias te donch, perque al fi
t' han conmogut mas cantadas!—
y postrantse de genolls
de sos ulls brollá una llágrima...

—Trovadó, 'l bon trovadó—
del finestral l' ombra blanca
l' hi diu:—Sapiguéu que jo
no 'n só la bella Peralta;
so sa serventa, y m' ha dit
que li apreta la migranya,
y si no toquéu 'l dós,
que vos tiri un gibréll d' aygua.

ALFONS ADAM.

Un vell avi lliberal

Pe 'ls voltants de la masía
sols un breu burgit s' ohia
que pogués cridar atenció;
era aquest, la joganera
brisa que al passar per l' era
removía algun garbó.

La nit, per demés serena,
mils estels de tota mena
'ns mostrava en son blau cel
mentres que de la masía
tranquil l' avi s' adormía
prop la llar sens cap rezel.

Als deu minuts de 'ls ulls clóure
sobre un ascó, de dur roure
de tant vell ja carcomit,
ab paraulas que conmouhen
dels llabis del avi s' óuhen
confosos crits de despit.

¿Quín será lo greu agravi
que á n' aquell pobret véll avi
ha causat la societat?
Bé prou que 'ns ho diu la queixa
que son llabi escapar deixa:
somnia la Llibertat.

Somniant, l' avi ab veu alta

sembla que 'l respir li falta
á voltas, y altres somriu;
y com me pláu lo escoltarlo,
procurant no despertar-lo
vos diré tot lo que diu:

—¡Oh! Llibertat noble y santa
qual sombra á na 'ls vils espanta
per los bens que 'ns has de dúr,
deixa que mori veyente
fer que lo teu *Podé* aumente
baix soli fort y segur.

Deixa que veiji enlayrada
ta ensenya sempre prehuada,
pel' que los teus fins segueix,
deixa que ans que l' fít s' enduga
ma curta existencia, puga
veurer del modo que creix.

Lo teu partit d' homs de ciencia
que rublerts d' experiéncia
en tas Lleys miran sa sort;
y permet que avans que acabi
la seva existencia l' avi
ab tu 'l lligui un *Nús* ben fort

Permétem antes que moria,
que pugui tenir la gloria
de vessar per tu ma sanch
Y no temis que s' endoli

ton penó, encar que tremoli
y que tinga 'l cabell blanch.

Quant jove, no coneixia
lo que era la cobardia
si 's tractava de lluytar,
y are vell, encar tinch forsa
pel que 't falti 'l coll retorsa.
per morir per tu, ó matar.

Ton orgúll, ningú 'l doblega
y aquell que ferho aixís crega
ab entera impunitat,
que no ho provi, puig que l' avi
no permet que cap agravi
se fassi á la Llibertat.

Si las camas me tremolan
y buscar-me motiu volen,
poden ferho. No 'm fa ré,
puig en tant resti en ma boca
una dent, lliurarte 'm toca
del que un tort té vullga fé.

L' avi en eix punt bellugantse
se desperta. Y adonantse
de que la nit ja ha finat,
se vesteix ab molt sosségo
y cantant *L' Himne de Riego*
aclama la Llibertat.

JAUME ROIG Y CORDOMI.

NOSTRA GENT



—¿Quiere V. quesos muy bons?
—Ay fill! ja ho crech que 'ls voldria;
y encara més si hi afegia
dos ó tres pans de crostóns.



—¿Vols maduixas?
— Comprends pas.
—¿Qué dius?
— Je ne vous comprends.
—Ay pobre noya! . . Tan gran
y encara no sab enrahonar.



An á mi?. Mala negada!
si per brellarme, ja he clós;
si no puch.. si á n' el meu cós
no hi cab cap mes punyalada.

DE TORNADA



—No 'm queda un ral solsament
per podé aná, ni á tercera;
jo, que soch tan calavera...
Com ho faig!

—D' una manera
No 't moguis fins l' any vinent

VIATJE FILOSÓFICH-HUMORÍSTICH

AL INTERIOR DEL CRÁNEO HUMÁ

AVENTURAS D' UN COTXERO

En deu minuts sens fatich
 arribo al punt de parada,
 obro, baixa la *Tapada*
 y 'm diu:—Esperis un xich.
 Entra en lo número... tants...,
 japa ves, aquí t' espero...
 ja sap ahont va lo cotxero...
 coneix tots los estadants
 d' aqueixa casa... milló!
 are ja se á que *atenirme*...
 —¿que faig per entretenirme?
 Cap á beure un *cigaló*
 á una *venta* d' allí prop.
 M' estava tranquilament
 saboreijant l' aygua-ardent
 quant veig sortir tot d' un cop
 á la *vena* ab un *fulano*
 que 'm semblá un *vellot ridicul*;
 entrant dintre del vehícul
 y—¿Ahont aném?—jo li demano,
 —¿Al *infern*!—Ell me cridá
 ab veu forta—¿*Tiva Quim*!
 vaya un geni que tenim!
 ¿quin redimoni será?
 Carrer dé l' *Infern*... já hi sé...
 faig petar las *xurriacas*
 pensant que las *noyas macas*
 son uns *potros* sensa *fré*...
 Al sé á la *Tapineria*
 seño un grós *tarrabastall*.
 paro en sech lo meu caball
 guayto, y veig... ¿*Ave Maria*!
 L' *Adan* gueto ab una vara
 mesurava sensa treva,
 las costellas d' aquella *Eva*
 que li sagnaba la cara
 com una *gata rabiosa*...
 —¿Qu' es aquesta *saragata*?
 —¿*Miri*, *cotxero* que 'm mata!
 —*Alto 'l broquil*,—Es m' esposa!
 —¿No vull escandols!—M' irrita!
 —Ets un cruel!—No fossis una...
 —¿Volen callar!—Tens fortuna!...
 —L' hi trovada en una *cita*...
 —Que no senyó—Si senyora...
 Ella crida y Ell renega...
 vull fer las *paus* y... ell li pega...
 s' atura gent .. y ella plora.
 —Veyentlos de tot capassos...
 vaig di al *fulano* enfadat,
 —¿Que 's creu que 'l *cotxe* es *terrat*

per *reféri* *matallassos*?
 Si per *cás* vol darli *drop*
 dongali ben lluny d' aquí
 porque si 'ls torno á sentí...
 —¿Au moreu! ¡arre! á galop!
 Darli *llenya*!... fos l' *hiern*
 no diria jo que.. no...
 pero fent tanta *cal*!...
 ja so 'l *carrer* de l' *infern*.
 —Baixin si 'ls *plau*... som á puesto...
 —Quant se li te que donar?
 —Per la que m' han fet cridar
quatre duros, li contesto.
 —*Vuitanta rals*, n' ho puch creure!
 miris que 's un *preu* crescut!
 aixó fora ser *cornut*
 y *teni* que *pagá 'l beure*!
 —No se que dirli, no es car,
 —Pero home no potsé
 —Aixó ray... ja cobraré...
 Aniré á donarne part
 —Tinga y calli—Vaig cobrá
 mes crech qu' encare *rundina*
 ¿Vá seguí donant *tunyina*
 á la *Flavia*!... Ella ho sabrá!
 —Quatre naps!—arre moreu!
 —á escape cap á la *plassa*!
 ¿que vol dir aná ab *catxasa*
 quan un mitja rifa treu?
 —Arre... de tanta ventura
 exaltat lo meu cervell...
 Vaig malmetre á un pobre *vell*,
 mitg aixafá una *criatura*,
 destrossar las *vidrieras*
 d' un *barber*, tirar per terra
taula, *mesuras* y *jerra*
 d' una *infelisa lletera*,
 ¡tots cridavan contra mi!
 —¿*Detureulo*! ¡que ha fet mal!
 Ni un guardia municipal
 s' interposá en mon camí.
 A la nit si qu' va ser
 la cosa mes *dívertida*
 passa D. Sever y 'm crida
 apart,—Si no tens que fer
 en sent *fosch*, de vuit á nou
 t' espero á cá la *Sabina*...
 —¿Qu' es aquella *bailarina*?
 —La mateixa,—Ja 'n tinch prou!
 —Portarás lo *cotxe* gran
 serém set,—Será servit.

L' hora arriba, tot seguit
 me tenen allí esperant.
 Ells eran tres, molt ricatxos
 personas d' *upa*, aixó 'm val,
 D. Sever, un *gros* y *alt*
 y un de *sech* ab *llarchs* *mostatxos*.
 Las *nenas* quatre, *tendretas*,
cayas com un pom de flors
 ¡quina ditja aquets *senyors*
 no hi ha com tindre pesetas!
 Lo diner *voluntats* guanya
 pel diner balla tothom...
 Viva la *fepa*! ja som
 al Parque de la montanya!
 ¿Quin *liberi*! *perdius*, *pollas*,
calamarsos, *llagostins*,
 y quins vins, *redu* quins vins!
 quin modo de vuidá *ampollas*...
 Jo vareig participá
 del *festi* com los demés
 en *bromas* aixís, tot es
 dispensat... quin gatejá!
 ¿quina *gresca*!... ¿quin *grapeig*!...
 ¿*quinas donas*! ¿quina *ditxa*!
 Serían las tres y mitxa
 quant baixavam pel paseig
 de Gracia... portant *tormenta*.
 A devant de *Novetats*
tres municipals *montats*
 cridan, ¡alto! ab veu valenta.
 —Aturo 'l *cotxe*,—¿Que hi há?
 —¿*Porque se mueve jarana*?
 —¿*Porque á mi me dá la gana*!
 ¿*Quien es usté*?—Mire.—¿*Ah!*
 Al dir mire, 'l *bigotut*
 á n' el *cabo*, fentne gala,
 li vá ensenyá una *mangala*
 que 'l *deixá* de pedra y mut
 —¿*Dispense usia*!—¿*Endevant*!
 —No ha sido, *nada señores*!
 ¿*Vengan niñas* y *licores*!
 y seguint aixís cantant
 varem moure tal *burgit*
 fins á sé á la *matinada*
 que.... la *llum* ja era apagada,
 «lo *cotxero* boy dormit
 «dalt del *pescant*.... Sapiguer
 «no podríam res per *Ell*;
 «surtim de lo seu *cervell*
 «y entrém en el d' un *Portér*.

JOSEPH M.^a CODOLOSA.

UNA SORPRESA

«Questió de nas.»

Miréulo que va depressa
 ¡quinas ganyotas! Miréu.
 Va per feyna, porta pressa:
 alguna cosa li vessa
 quant mira per tot arréu.

Miréulo be: tot ell súa
 ¡pobre xicot! ¿Qué ho déu fé?
 fins vol cridar y s' ennúa.
 Seguimlo, aixó porta cúa:
 deixar-lo sol no convé.

Surt al camp: tot ho regira

com si busqués algun jas:
 y fa gemechs y suspira,
 al entorn mira que mira
 y apenas pot doná un pas.

¿Quina llástima! La fosca
 l' amaga baix son mantell.
 En 'quell moment tot s' enfosca
 no 's veu volá ni una mosca
 ni en lloch 's veu sombra d' ell.

Es de nit: dalt lo celatge
 hi crusan núvols ferrenys
 que á la *cueta* van de viatge
 xíula 'l vent per lo fullatge
 y 'ls seus xiulets semblan renys.

De prompte, al cap d' una estona

se senten no gayre lluny
 gemechs, jays!... luego ressona
 un gran soroll... ¿Potsé trona?
 ¿O potsé 'l canó retruny?

¿Qu' es estrany que ningú cridi!
 La fosca... la soletat...
 fan qu' un crim aquí s' olvidi;
 ¿Potsé s' comet un suícidí?
 ¿Potsé s' fá un assassinat?

Res d' aixó. En hora oportuna
 treu 'l nas la lluna y... ¡zás!
 A la claró de la lluna
 's veu qu' un home feya una...
 Total rés: Questió de nás.

RICARDO RUM RUM.

LA TOMASA.

GALERIA DE CELEBRITATS



L. A. Marques

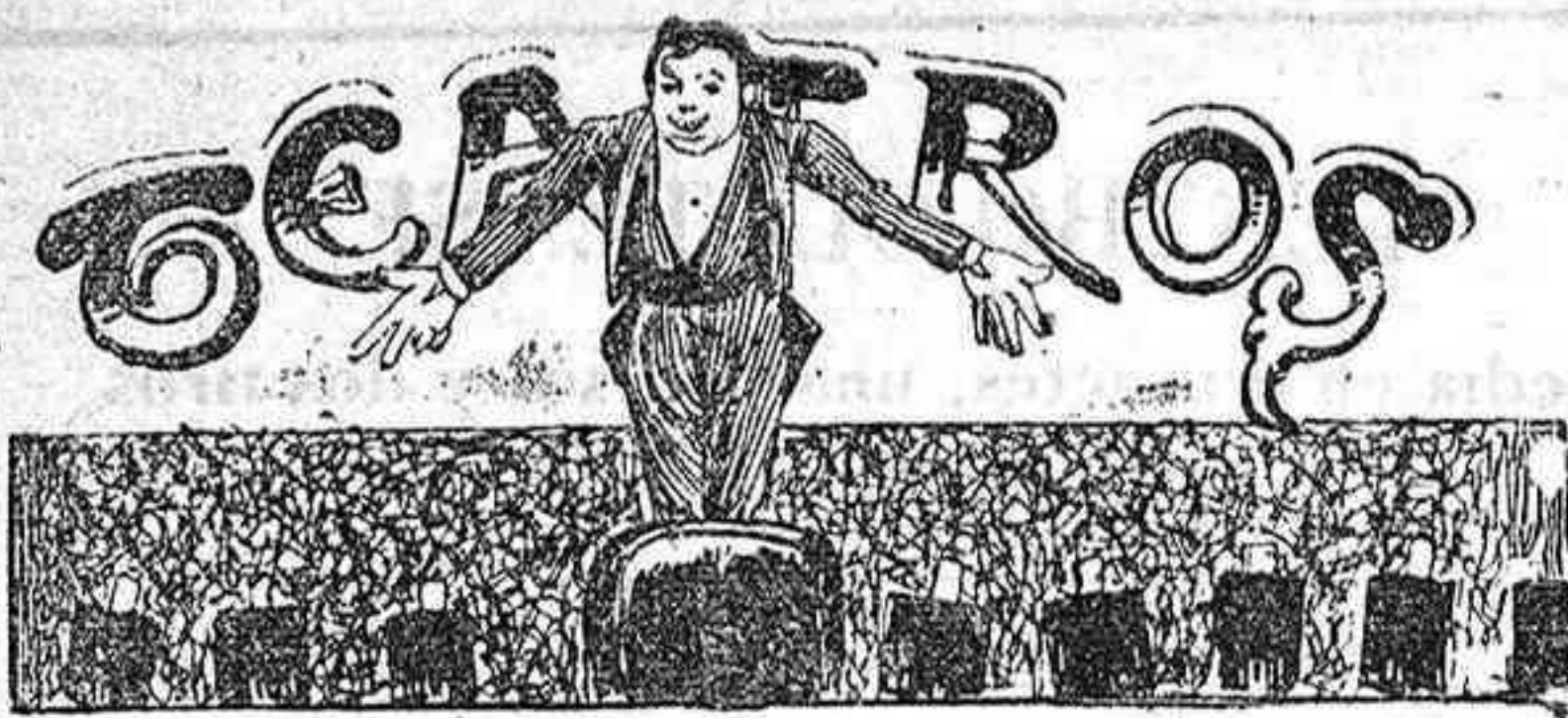
LA COMPAÑIA
GALERIA DE GRIFFITHS

D. JOSEPH M.^a MARQUÉS



Es jove y sa fama vola
per tota la Espanya entera,
qu' es un pintor de primera,
ab molt geni y propia escola.

Son talent, qu' espert de vista,
en un sol ram no s' atura,
pus es gran en la figura
y excelent com paisatjista.



PRINCIPAL.—Pel dia 21 del present, s' anuncia la companyia d' ópera que diguerem s' estava gestionant y que ara se pot donar com á fet realisat.

Figuran en el notable *elenco*, entre molts reputats artistes, las Sras. Borghi-Mamo, Swicher, Fabbri, y los Srs. Abruñedo, Meroles, Navarrini, y com á director lo senyor Sanchez.

Creyém que los amants del art lírich, están de enhorabona y que veurán ab gran agrado la formació de tan notable companyia.

LIRICH.—No habentnos sigut possible assistir al estreno de l' ópera de Gluck, titulada: *Orfeo* y que per primera vegada se representava en Barcelona, 'ns priva de poguerne fer judici crítich tal com se mereix una obra de tanta importancia; pero sabém que tingué una favorable acullida, mereixent la admiració del públich la preciosa música sumament originalíssima y la inteligencia del director Sr. Bimboni, que doná mostrás de ser un eminent mestre y que ab sa portentosa batuta feu coneixer las bellas de que está impregnada la ópera.

ESPANYOL.—Lo dimecres últim tingué lloch una funció extraordinaria combinada entre lo senyor Cabanellas (propietari del teatro y la premsa diaria d' eixa ciutat, per arbitrar recursos als desgraciats de Puigcerçós.

Com prengueren part en dita funció benéfica, casi tot lo notable que conté Barcelona en l' art teatral, inútil creyém dir que se veje lo teatro concurrísim y que 'ls artistas foren objecte de continúas ovacions.

NOVEDATS.—Ab los beneficis dels senyors Larra, Gonzalez, Gullon y Chaves, s' ha despedit la companyia lírica que ab tant acert dirigia lo senyor Larra.

Prompte comensará la campanya d' hivern la companyia dramática del senyor Tutau ab un nombrós personal que anunciarém á nostres lectors.

CATALUNYA.—*Entre hombres* se titula un juguet que divendrés passat per primera vegada se representá en aquest elegant teatro.

De moment admirá lo públich lo ingeni dels autors, qual admiració arrivá fins á mitx acte, pero desde llavors lo que causava halago, se transformá en pesadés per lo sencill de sa trama y poch sustanciós de son argument.

Encar que al final s' oiren aplausos, creyem que foren dedicats al perfecte desempenyo que hi sapigueren dar *las artistas* y molt particularment las senyoras Alverá y Bardo.

Hem dit *las artistas* ja que sols hi pren part lo *bello sexo*. «*Detalles para la historia*,» juguet cómic-lirich dels senyors Jackson y Nieto, es una producció d' un argument bastant sencill y de consistencia, que fins á la escena final se sosté ab cor fort sens caurer á l' imprescible color vert nú... .. pero, vaja l' autor devía repensarse y, allá hi tenen una obra que hi surten bailarinas pintadas al fresch.

La lletra es molt garbosa, y está escrita ab versos facils y en certs moments d' algun sabor patriótic.

La música, es també molt agradable per cert, lo que fa que 'l públich, fassi repetir cada nit, alguns dels números, sobretot un solo que canta, á pesar de sa edad, ab molta boniquesa y galanura lo senyor Escriu y una americana ó tan-

go que cantan la senyora Llorens y lo senyor Bosch ab bona sombra y gracia *hasta allí*.

Está en estudi «*Colegio de señoritas*.»

TIVOLI.—Ab la grandiosa ópera *Faust* debutá 'l dimecres de la setmana passada 'l baix senyor Guatiero, que demostrá tenir bonas cualitats per l' art lírich, y del que 'n quedá contenta la numerosa concurrencia que acudía á aquell teatro afanyosa de veurer alguna novetat, perquè tanta *Carmen*...

¡Oy, senyor Elias?...

Lo baix Guatiero, es, en una paraula, un bon artista.

Pel dissapte estava anunciat ab «*Un ballo in maschera*» lo debut de la tiple senyora Carolli y del tenor senyor Guardienti que no tingué lloch per haverse indisposat la primera. Pero, l' endemá á la nit, diumenge, s' efectuá, demostrant la senyora Carolli sa veu ben timbrada y agradable y 'l tenor Guardienti, va fer tots los possibles en sortir airós de son difícil paper de *Ricardo*, lograntho mitjanament á causa de possehir una veu bastant abaritonada.

La senyoreta Gasull, en son difícil paper de patge, arrancá una bona cullita d' aplausos en l' *allegro* del acte quart, com aixís mateix los debutants senyora Carolli y senyor Guardienti.

Dimecres «*La Traviata*» y está en ensaig «*Roberto il diavolo*».

La veritat es que l' empresari del teatro fá tot lo que pot pera demostrar al públich que te ganas de servir 'l.

Vingan novedats que en la variación estí el gusto.

NOU RETIRO.—Extraordinariament concorregut se veje lo benefici del senyor Sala Julien, ab lo que 's mostrá las simpatias que té en nostre públich.

Per aytal motiu se verificá una representació de la notable obreta del malhaurat D. Narcís Serra, titulada: *El loco de la guardilla* en la que lo beneficiat se veje sumament aplaudit al fer gala de sa bona dicció al recitar las preciosas quintillas que l' autor posá en boca del infortunat Cervantes.

Caracterisá además lo protagonista ab notable perfecció.

Cas que's repetís aquest *bocelo* dramátich, suplicaríam al senyor Palmada se servis suprimir la broma que fá en la escena del *xocolate* puig á pensament tant serio y tant trascendental com es l' argument d' eixa obra, las graciositats que hi intercalan los actors, las mes de las vegadas resultan *chavacanas*, y encar que fassin riurer á una part de la concurrencia, resulta que los mes no podeu menos que criticarho.

Dels demás artistas regular.

S' estrená además una.... sarzuela ab lo titul de: *El golpe de gracia que malalta la idem* que feu en lo públich.

Acertada ha estat la Empresa al contractar la reputada tiple senyora Martinez, que debutá lo dimars passat ab las conegudas sarzuelas. *Al Agua patos!* y *Certamen Nacional* obtinent en totas dugas obras freqüents aplausos y calurosas demostracions de simpatia.

CALVO-VICO.—Dissapte s' inaugurará de nou aquest teatro ab una nova companyia cómic-lírica dirigida per D. Juan Colom.

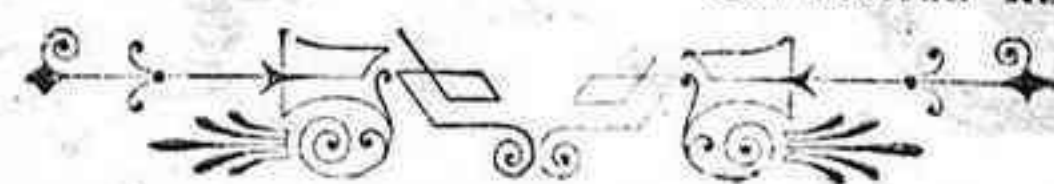
Com forma part del numerós personal de la companyia alguns artistes desconeguts de nostre públich, no podém darne datos suficientes, pero per conducte fidedigne, ne tenim molt bonas noticias.

CIRCO EQUESTRE.—Extraordinari éxit obtingué la pantomima estrenada dissapte últim, titulada: *Lucifer ó el monstruo verde*. Verdaderament es del tot impossible poguerla presentar ab mes propietat, pus son apoteosis es digne de figurar en los primers espectacles que s' han dat en nostres teatros.

Van intercalats preciosos balls originals del reputat coreografo senyor Tarrida.

Creyém que lo esmentat espectacle dará molts entradas.

UN CÓMIC RETIRAT.



TEATRO OLOTENSE

Comedia en dos actes, una pallissa y dos tiros.

Las Romerías



A tí suspiramos
señor y piedad,
y ruegan los cielos
de tanta beldad!
¡¡Viva el papa reeeeeeey!!!

Las Romerías



ordre
rahons,
rompre
oracions

¡¡¡Viva en Garibaldi!!!!



Lo Sr. Huertas, redactor del *Motin* y de las *Dominicales*, ha entrat en la ordre dels Jesuitas.

Ja s' han dat molts cassos de cambis de frente d' aquets.

Lo marqués del filabarquí va fer també un cambi per l' estil, pero al revés.

Rés... aixó es propi de caràcters entérs.

Al entrar lo Sultan de Marruecos á Tetuan, varen obsequiarlo ab una tassa de llét.

Aquí quant entra algun de nostres personatjes, no estém de llet, sino de gastá com alienats mils y mes mils que después no podém pagar á l' hora.

Y encara tractan als moros de bárbaros quant segons perquè, encara hi ha qui 'ls guanya.

Ens han dit, pero ens juguem una edició de LA TOMASA, que resultarà mentida, que lo nostre Alcalde vol condonar als infelissos de Puigcerçós, los vuit mil y pico de duros de la suscripció voluntaria.

Prou es més facil que Puigcerçós no s' en fonsi.

Sinó..., ja veurém.

Diu que si el fill del Emperador de Rusia visita l' Exposició de París. ab caracter oficial s' adelantará la guerra europea.

Y jo anyadeixo: Si 'ls soldats volen, que si no, prou s' haurán de brallar ells á cops de coronas.

'M creguessen á mí...

Van ser recullidas á Madrid unas fullas que 's venian publicament, anunciant la mort d' Higinia Balaguer.

Si s' ha de morir, ja 's morirá, pero es massa aviat encara.

Quin empenyo en adelantat aconteixements...

Dias passats 's passejava per la Rambla una parella que feya tres dias qu' eran casats y no obstant la núvia ostentava un gran ram d' azahar al pit.

Completava lo quadro son traje negro, sabatas blancas y vano vermell.

A las quatre de la tarde, no 'ls havian tirat cap tomátech.

Ha sigut contractada per la Empresa del Teatro Romea, la simpática actriu D.^a Adela Blanca.

Diu que á Madrid s' ha descubert un matute de molta importancia.

No succehirá aquí.

Tinguessin edils triats com nosaltres, d' una honradés á tota prova, qu' avans de cometre un desfalc, pot ser es deixarian penjar.....

Dias passats un centinella d' aquesta presó va matar d' un tiro á un jove, casi un noy, que á las onze del dia aguaytava per una finestra guardada per una forta reixa de ferro.

No volém fer comentaris porque prou los fa cada hu dintre son cervell.

També es vritat que cada dia s' indultan criminals y asse-sins y, váyase lo uno por lo otro, com dihuen los castellans.

Un barco de guerra alemany ha desembarcat armas en las costas de Joló, havent celebrat, son comandant, una entrevista ab los *dattos* ó gefes d' aquella isla; fent luego rumbo molt sigilosament á Hong-Kong.

Aquets mestres tornan á buscar la perduda; veyám si haurém de tornar á... baladrejar p' els carrers.

Los obrers enviats á l' Exposició de París per lo nostre Ajuntament, son molt obsequiats en la capital de la República vehina.

Han visitat el Panteon, Palau del Luxemburgo, Versalles y altres punts, y apenas arrivats ja els han donat dos techs.

Veyám si tornarán mes tips que sabis.

Lo nostre dibuixant Sr. Cilla que va casarse á ultims d' Agost. tornarà ab mes fermesa que may á dibuixar monos, com diu ell.

Vaja, Sr. Cilla, qu' ara 'n farà de dos classes; encara que per los altres tothom té bona má.

Li dessitjem una lluna de mel que no 's pongui may.

Ja ho sent?

Que no s' evitaria en algo lo dels petarjos mirant á qui 's vén la dinamita y pólvora, en lloch de expendrerla sense com va ni com costa, al primer que 's presenta?

No 's fá aixís ab l' arsénich, ácit prúsiçh y altres venenos?

Ja qu' es tan difícil, per no dir impossible, trovar als autors de tals atentats, busquin lo modo de dificultar l' excussió d' actes tan cobarts com vandálichs.

Los moros de marruecos están molt brabucóns. Ara las han tingudas ab lo Consul de Portugal y ab algun altre.

Aquesta colla d' ayguaders no 's recordan dels estofats que reben.

Veyám si anant á la babalá 'ls hi tornarán á esqueixar la bufanda...

Lo «Teatro Pintoresch» del Poble sech ha passat á mellor vida.

Y donchs, y aquellas llistas d' actors y actrius, qué s' es fet?

Bé, com qu' era pintoresch, tot se n' ha anat en pinturas.

Va anunciarse «La desaparición de una Señorita», y va ferse La desaparición del Teatro.

Ho sentim pero no podém plorar.

Diu en Sagasta que sos heréus son los conservadors. Los heréus!...

Pobre pais! L' herència per ells, pero tú carregas ab el mort.

Y no cal girá 'ls ulls á part del mon, perquè polítich vol dir hereder.

Fusionistas, conservadors, conjurats, carlistas y posibilistas, tots son uns. Tots volen buscar lo bé p' el poble, pero lo que buscan es l' herencia.

¡Quina colla de romanceros!

¡Au á trevallar!...

Al regrés dels comisionats enviats á París per estudiar l' Exposició, l' Ajuntament 'ls hauria d' obligar á que donessin sessions públicas; aixís es convenserian aquesta colla de *Criticayres*, que no hi ha hagut rés de camama ni compares y comares.

Enveja, D. Juan, enveja...

Ha vist la llúm pública 'l quadern 5 de l' obra catalana «Poesia de la terra» que ab éxit publica nostre company de redacció, D. Joaquím Ayné y Rabell, el qual conté las següents ben rimadas poesias «Engany» «La filla del fuster» «Cor de rey» «¡No es nena qu' es nen!» «Los dos vells» «Dol» «Mitjdiada» «La mort d' una flor» «La mare del pardal (premiada) y «Lo mal instint.»

EFEMÉRIDES



1832.—Invenció dels llonguets calents, per en Jordi Passatemp del carrer del Regomir.

1812.—Invenció de guants d'un sol dit... per los malalts de panadissos.

SECCIO REGILIOSA

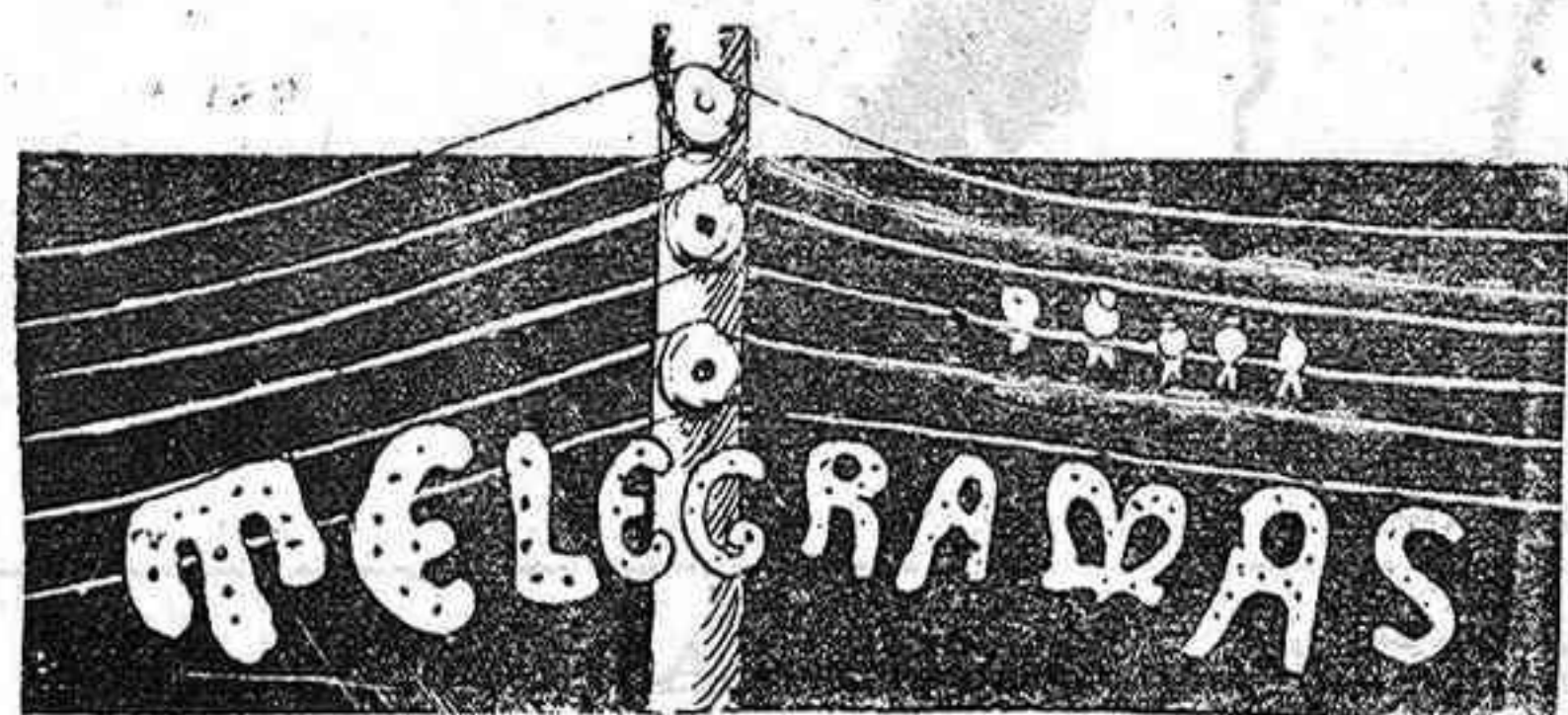


SANT DEL DIA.—¡Lo sant Cristo Gros! És el qu' ha de treurer l' ex-arcalde de Olot, Sr. Deu, contra los hidrófobos socials.

Aquets *mansos* donarán encara molt que sentir si no s' els lliga curt

QUARANTA HORAS.—Son las que sol-sament dona ara de vida al govern, lo senyor Martos. Aquest minyó desde la xiula n.º 2, qu' está somiant truytas.

CORTE DE MARIA.—Ha arriuat la institutris. De l' alegria, jò he fet tirá dugas gallinas al olla... de grills.



Madrid, 11, 4.—La Academia demana, á mes de "Los Crímenes en Valencia", y "El ciclón de Granada", "El pan del marino" y los demás que vagin sortint. Reina gran entusiasme.

PUBLICIDAD.

Madrid, 11, 3.—S' ha trovat que las curenyas del nou vapor Pelayo, son massa grossas per los canons qu' han resultat petits, lo que origina un gran perjudici.

Madrid, 11, 4.—Las curenyas de la fragata Numancia han resultat petites per los canons qu' han quedat massa grossos.

Es provará de portar al Pelayo los canons de la Numancia, y á aquesta, las del Pelayo, á veurer si 's pot arreglar.

Madrid, 12, 3.—Hem llegit en un periódich qu' havia desocupat l' ex-rey Amadeo de Saboya. Després hem sabut qu' había sigut la seva dona.

Ahir van batejar.

Habana, 9, 4 id.—Lo general Salamanca ja ha agafat un altre lladre.

Reina gran alegria perque en tota la Isla ja hi ha un lladre menos.

S' espera qu' avants de poch pot ser s' en agafi un altre.

ANEUCANTANT, JOLSVAGFENT Y C.^a

PÉRDUAS

S' ha extraviat un burro que se gira al nom de Pere Gili. Representa uns trenta dos anys, es d' un color sufert y porta bigoti y pera.

Al que 'l porti á la Redacció á garrotadas, li darém de trovas, lo retrato de 'n Nas-Didal, pintat al oli... de fetxe de bacallá.

VENTAS

Remey infalible contra la tisis.

S' alivia si no ha passat del estat d' encostipat.

Carrer del *Ensarrono*, tenda d' atacunador.

Veneno en forma de cigarros puros de mitx ral.

A pesseta, es doan paquets de set cigarros triats y amagats sota 'l taulell.

Fumant d' aquets hi ha temps d' avisar al combregar.

Carrer de Molts Estanchs; número incalculable.

Tractats de sintáxis, prosodia y ortografía per periodistas que no son bons ni per memorialistas de criadas.

Carrer de la Publicidad, cantó á la plasa del *Narro*.

Barrets de Guardia-Civil per espantar als lladres del *Ensanxe*.

Ara que vé l' hivern bastará posarsen un y abrigarse bé ab la capa, al penetrar en aquella barriada.

A Sierra-Morena, ja tothom ho fá.

Carrer de la Seguritat pública. Número impar.

OBRAS DRAMÁTICAS

— de —

D. Anton Ferrer y Codina

que 's trovarán de venta en la Administració.

DRAMAS EN 3 Ó MES ACTES Á 2 PESSETAS EXEMPLAR

- | | |
|---------------------------|---------------------------|
| Las Reliquias d' una mare | La Casa payral |
| Lo gat de mar | Un manresá de l' any vuit |
| Un gefe de la coronela | Lo punyal d' or |
| Lo Pajés de l' Ampurdá | Otger |

PESSAS EN UN ACTE, Á 1 PESSETA EXEMPLAR

- | | | |
|---------------------------------|-----------------|-------------------|
| Peró | Remeys per fora | Celos d' un rey |
| Aucells d' América | Palos y á casa | Lo Repartidor |
| La perla de Badal. ^a | Castor y Polux | Recuerdo Eterno |
| Las Carolinas | Los dos barbers | Suicidio sombrero |
| Pare y Padrí | Un cop de telas | Aucells de paper |

S' enviarán á fora acompanyant los *pedidos* en sellos de correo.

JOAQUIM AYNÉ RABELL

Poesía de la Terra

Aplech de petits poemas, llegendas, baladas, romansos, odas, elegias, cansons, idilis, rondallas, etc., etc. Se publica en quaderns de 32 páginas, al preu de 2 rals. Ab tota regularitat sortirà un quadern quinzenalment.

S' hi suscriu en la administració de "LA TOMASA"

Carrer San Pau, n.º 56

SE VENEN EXEMPLARS SOLTS — HA SORTIT JA LO QUINT QUADE



Tant ranxo com he menjat!
Tants bolets com he rebut!
tants combats qu' he sostingut
quedant viu, qu' es molt pelut
y 'm trovo alferéz pelát!

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

—¿Vols vení tu Micalet
á menjá un plat de *dos-prima*?
A casa la D.^a Quima
sols ne fan pagá un ralet.
—No noy: que 'm faria mal
puig no és *dos*, *tres tercera*
avuy, per cosa lleujera
val mes comprá una *total*
—Pro aixó no 's bó per menjá
es no mes qu' un passa temps.
—També val deu centiments
y de llegí 't pots atipá.
Y aquí estimat lector
dona fi aquesta xarada
qu' ab mols prechs me l' ha posada
á La *total* son Director.

LLUMANERA DE SALA.

II

CRIDA

Qualsevol que vulgui comprar *dos*
acolorit de *primera tersa*, que vaigi al
carrer de *total*, que allí li vendrán bó y
barato.

LENAM LLOCH.

ANAGRAMA

¡Ahont vas *Tot*?
—A *Total*
á veure 'l fill d' en Marsal.

BARTINA.

TRENCA CLOSCAS

CARMEN CINATA
LEON.

Formar ab aquestas lletras deguda-
ment combinadas, lo titul d' una aplau-
dida sarzuela.

CASALS.

PROBLEMA

Buscar quatre cantitats que agrega-
das fassin lo número 676 y que suma-
das, restadas, multiplicadas y divididas
per un mateix número dugas vegadas,
donguin resultats iguals.

JORSONA.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 1 3 3 4 5 6 7 8 0.—Nom de dona.
- 1 2 6 7 9 4 7 3.—Mols ne tenen.
- 4 9 2 5 6 7 3.—Nom de dona.
- 9 7 3 1 2 9.—Una planta.
- 7 9 2 7 3.— » »
- 7 9 4 7.—Poble de Barcelona
- 4 9 7.—Tothom ne te.
- 1 9.—Nota musical.
- 4.—Consonant.

M. SANSAR Y C.^a

GEROGLIFICH

V V V V
I X X X
F a n
L

M. EMULAF.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada.—*Quin-ca-lla*.
II. —*A-ve-lla-na*.
Trenca-caps.—*Lo Combat de Trafalgar*
Logogrifo numérich.—*Leónidas*.
Sinonimia.—*Lleó*.
Acentigrafo.—*Rodó-Roda*.
Geroglifich.—*General Casola*.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 ptas
Cuba y Puerto Rico id. 2 " "
Extranger id. 2'50 " "

NOTA.—Tota reclamació podrà diri-
girse á la Administració y Redacció del
periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56,
LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barña.